

J O V E N Í V O L A
=====

Març-Abril 1959

E d i t o r i a l

COM UNA SOLA FLAMA

Tota vida, al llarg d'un temps més o menys distant, té uns moments d'intimitat, unes fites sagrades, totalment necessàries i vitals. Els fets es succeeixen inexorablement. Hi ha ocasions, però, en què cal considerar - o commemorar, que és més positiu - uns actes o successions de realitats viscudes, que per la seva transcendència i importància, defineixen la vida mateixa.

Darrerament el nostre Palau de la Música Catalana ha viscut uns dies esplendorosos, dintre les circumstàncies, en què l'Orfeó Català hi ha participat plenament, amb una sola ànima i un mateix cant. Els actes commemoratius del Cinquantenari de la fundació del Palau han transcendit, per la seva importància i la seva significació, més enllà dels nostres límits. L'esforç dels Mestres i la veu dels Cantaires ha estat d'una realitat eloqüentíssima. És innegable.

Res més bell que aquest íntim homenatge que els socis de l'Orfeó Català han dedicat als Mestres i Cantaires de la secció coral. Amb veritable amor de família, hem llescat el mateix pa i begut del mateix vi, com diria el Mestre, en un sopar-homenatge molt significatiu. Ara, els elogis, les anècdotes i la recordança signifiquen poc. Cal que perduri l'esperit, la flama.

Entre flames, guspirejants i simbòliques, s'han clausurat els actes del Cinquantenari. Flames d'un ideal, viu encara, perdurable en la seva continuïtat a través de nosaltres mateixos. En la nostra ruta aquesta fita serà un grat record i un reconeixement. Aquesta vegada el guardó ha estat per a tots, com a membres d'un mateix cos. L'esperit, sempre ferm i constant, ens ve del més enllà. Cal, per tant, que sigui un motiu més per enfortir les nostres conviccions.

Sant Jordi triomfant i la Mare Bruna de Montserrat, en bella i significativa commemoració, enjoien aquest mes de les roses i l'amor. En l'afany de cada dia, aquest amor és l'esperit, el llaç d'amistat i germanor que ens empeny, sense defalliments ni pessimismes, en el camí que hem escollit PEL NOSTRE IDEAL.

A B R I L

Les festes del Cinquantenari del Palau es clogueren amb l'impressionant sopar dedicat als cantaires, els dies que es cloïa l'hivern. Comença la primavera, i en els seus primers dies transcorre la Setmana Santa, que enguany ha tingut un punt de fred. Aquella barreja de dolor i de melangia que els poetes hi troben quan s'escau al mig de la primavera ha estat menys notada que en altres anyades. L'abril ha començat per ell mateix, net d'aquestes recances, amb la joia de la Resurrecció. Hem vist, per Pasqua, els primers castanyers florits dels nostres carrers, i els plàtans borronant amb una escampada de pol·len. Els jardins s'han agençat l'herba, i els camps, com un jardí espontani, s'han omplert de les menudes flors multicolors.

Saludem-les en llur nova florida. Aquest mes d'abril, sense altres aturades, ens les cultivarà amb el sol enfervorint-se i amb les gotes dels mil prodigis. Tres setmanes només i tot estarà a punt. El nostre cos, neulit de l'hivern, s'haurà avesat de sobte a la joia que la terra desplega i anirà adelerant-se per tot, i per res; pel perfum d'una rosa. És la flor que ens calia per a esperar Sant Jordi. I la durem com un senyal i una ofrena, com un signe d'amor, personal o difús.

També fa cinquanta anys, gairebé, que Maragall es preguntava: "I per què fem tot això en el dia de Sant Jordi?". I ens ho volia explicar amb motius d'història i d'heroisme. Més o menys actuals, els comprenem per l'actualitat de la pregunta. El cavaller Sant Jordi, apareixia armat amb escut i espasa, i així ens el mostraven els artistes. Ara, en nosaltres, ha canviat lleugerament, i en lloc de les eines morents dels cavallers armats, me'l veig mostrant les fràgils defenses dels dies inermes. La rosa, com en el temps de Maragall; el llibre, com també, fa molts anys (però no tants), ens acostumàvem a ajuntar-hi. El llibre, al costat de la rosa, fa una sensació de materialitat, d'esforç, de feixuguesa. Car el llibre s'ha d'obrir i hem d'aplicar-nos-hi, mentre que la flor se'ns dona generosament de seguida. Però aquesta passa aviat, i el llibre resta. Amb Sant Jordi també s'esdevé quelcom de semblant; hi ha anys que parlen molt de la seva llegenda, i altres vegades ens refiem més de la seva realitat, i seguim amb la flor i el llibre perquè ens comuniquen les autèntiques virtuts de la cavalleria. Jo dubto que si tornaven els herois armats es dediquessin a les sorprenents i inusitades empreses d'aleshores. Més aviat em sembla que s'entretindrien llegint en la calma i olorant amb avidesa la flor; i amb aquests actes de tan poca aparència demostrarien llur fidelitat a la veritat i a la finor, que és l'essència de la poesia i de la vida.

No sé si aquesta visió del Sant que ens ha sortit correspon prou bé a l'ortodòxia, ni a la certa valentia de l'home que se les emprengué tot sol contra el drac; potser vol dir que, si nosaltres no hem pogut assolir la puixança que ens faria semblants a ell,

ens l'imaginem ja semblant a nosaltres... tal com nosaltres hauríem volgut ésser, millors i més constants que no som. Car també per a això haurem de seguir el cavaller llegendari fins que l'abricil ens portarà a fer un acte de manifesta cavalleria: la vetlla; la promesa. I com molts dels antics armats, pujarem a Montserrat cercant l'empar i la fe en la Verge. Abocarem un raget d'oli a la nostra llantia i ens donarà claror per un any. Cavallers i pelegrins ensems, amb els llibres als dits els bells textos ens infondran un sentit de la poesia i el nostre prec necessitós ens farà sentir l'esperança. I oferirem, prometent-la, la nostra fidelitat perquè se'ns acompleixi amb l'estrenu amor de cada dia. Les flors i els llibres seguiran a les nostres mans amb la intenció de veritat que la Mare de Déu de Montserrat els comunica.

Així clourem el nostre mes d'abril. El sol serà esplendorós i els camps desprenent-se de les flors, començaran a mostrar les fruites. El maig s'obre amb l'Ascensió -i tota ascensió és un estímul. Posarem cortines als balcons perquè el sol i l'aire ens toquin de seguida, i ens costi menys de moure'ns de casa. I ens prendrà molt, sens dubte, si hem sabut recollir les mirífiques gotes espirituals de l'abril, que valen, en veritat, per mil de les altres.

OSVALD CARDONA.

CLAUSURA DELS ACTES COMMEMORATIUS DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

L'acte final de la commemoració dels 50 anys del Palau de la Música Catalana havia de desvetllar el major interès entre els diversos sectors de la vida barcelonina, especialment d'aquells que més senten les inquietuds artístiques i culturals, dintre el profund sentit que les inspira i les anima sempre, i que més laboren per mantenir-les i intensificar-les.

Ningú qui estimi sincerament la nostra ciutat, no pot oblidar, i no oblida, el que ha estat, és i representa l'existència del Palau de la Música Catalana i les altíssimes manifestacions de què ha estat marc escaient durant mig segle, que han transcendit a fora de Barcelona i han irradiat, no solament en tot el món musical, sinó en altres aspectes de l'art i de la cultura en general.

Però, un altre factor de fina sensibilitat contribuï que aquell acte assolís una més pregonera significació.

En una de les Circulars que periòdicament són trameses als protectors de l'Orfeó Català, la participació que la nostra Secció Choral tingué en el cicle commemoratiu i que culminà amb les magnes audicions de "La Passió segons Sant Mateu", de Bach, l'estrena a Espanya del "Stabat Mater", de Poulenc, i la interpretació de l'"Escena de la Consagració del Graal", del "Parsifal", de Wagner, era resumida amb aquestes senzilles paraules: "Aquest ha estat el nostre present als socis i als amics".

Els socis i els amics recolliren el bell missatge, i volgueren correspondre amb un altre present.

I, en un afectuós escrit, avalat per un gran nombre d'associats, digueren: "Per això, els socis signants, convençuts d'interpretar el sentiment de tots, ens permetem demanar a la Junta Directiva, l'organització d'un sopar, costejat pels socis, que podria celebrar-se a la mateixa Sala de Concerts, en obsequi i com a homenatge als qui, amb el seu esforç i sacrifici, han fet possible tantes jornades memorables, donant a conèixer la música dels grans Mestres, i tantes d'intimament inesborrables, interpretant les nostres cançons populars."

Nascuda així la iniciativa, que hem volgut expressar amb les pròpies paraules dels seus promotors, tot seguit semblà com si un geni poderós, amb el seu buf màgic, l'esventés en totes direccions, i Entitats i personalitats, particulars i pertanyents a diverses professions i estaments, s'invitaren mutuament i volgueren unir-se al projectat homenatge.

En el preu del tiquet hi era comprès el corresponent a un orfeonista, que així quedava invitat. Y fins algun soci abonà l'import dels dos sopars, malgrat de no poder assistir-hi.

Adhuc l'Orfeó Català demanà la presència de tots els Orfeons a l'acte de germanor i convidà dos cantaires de cada entitat orfeònica, un de la Secció de noies i un altre de la d'homes, per tal que, al voltant de la seva taula, tots els cantaires de la nostra terra compartissin la distinció de què serien objecte els de l'Orfeó Català.

Així arribà la data fixada, dimecres, 18 de març darrer, vigília de Sant Josep, a la nit.

La sala de concerts del Palau de la Música Catalana, on es celebraria el sopar, havia estat escaientment habilitada i arranjada per a l'extraordinària solemnitat.

A la platea, les butaques eren substituïdes per catorze llargues taules, situades en forma paral·lela a l'hemicicle, deixant un ample passadís al mig amb una catifa que començava al peu de l'escalinata del Palau; d'altres taules eren a les llotges de la platea i amfiteatre, als passadissos laterals, a les graderies i circulars.

La taula presidencial era a l'hemicicle, ocupant-lo de banda a banda, amb quatre taules més, diríem simbòliques, col·locades perpendicularment.

La nota més sobresortint en l'encertat agençament de la sala, deguda a l'artista Sr. A. Cirici Pellicer, foren els 66 candelobres de plata, amb les corresponents estilitzades espelmes, en total 330, que gentilmente va deixar la Casa Bagues i que, posats damunt de les taules, realçaven esplèndidament l'efecte de la sala i li donaven un to realment senyorívol i distingit, especialment en els moments que foren l'única il·luminació d'aquell magnífic recinte.

Poc després de les deu del vespre, sota una organització perfecta, els comensals anaren ocupant els llocs que els havien estat assenyalats.

La presidència l'ocupà el senyor Fèlix Millet i Maristany, President de l'Orfeó Català, que tenia a la seva dreta, la professora Sr. Antònia San cristòfol Vda. Folch; el mestre Lluís Ma. Millet, el mestre Joan Balcells amb la seva filla, Sra. Rosa Balcells; el mestre Joan Tomàs i senyora; la Sra. Xantipa Sala, Vda. del Mestre Francesc Pujol, i J. Lopez Esparbé, Vocal Choris-

ta, i senyora. A l'esquerra, la Srta. Pilar Roca i el Sr. Miquel Valls, en representació dels cantaires més antics de l'Orfeó Català; la Sra. Isabel Loras de Millet, el mestre A. Pérez Moya i senyora, el mestre J.J. Llongueres i senyora, Emili Vendrell, Vocal Chorista, i senyora, i el Vice-President de l'Orfeó, Sr. Josep Vilardaga.

Les restants taules de l'hemicicle les ocupaven els Presidents dels Orfeons, entre els quals el President de la "Federació de Chors de Clavé", senyor Josep Capdevila, i nombrosos socis de l'Orfeó Català que ja ho eren en inaugurar-se el Palau, l'any 1908.

Una selectíssima concurrència prengué seient en diverses taules de la sala, entre la qual hi havia molt conegudes personalitats i representants dels diversos estaments i professions de la vida barcelonina, de Catalunya tota i fins de fora d'ella. Mestres i directors d'Orfeons amb els respectius orfeonistes invitats a l'acte, com hem dit abans, esbarts de dansaires, agrupacions sardanistes i tants d'altres, impossible de consignar pel peu gran nombre.

De la Junta Directiva de l'Orfeó Català, a més dels components esmentats a la presidència, hi assistiren els senyors Miquel Saperas i senyora, Osvald Cardona Roig, Joan A. Grau Cua-drada i senyora, Frederic Roda Ventura i senyora, Joan A. Maragall i senyora, Antoni de Moragas Gallissà i senyora, Pere Sensat Maristany i senyora, Ramon Guardans Vallès i senyora, i Ros-send Riera Sala i senyora.

El primer moment emotiu de la memorable festa es produí quan feren la seva aparició a la sala els components de la nostra Secció Choral.

Tots els orfeonistes, homes, noies i nois, formant comi-tiva, ells amb smoking i tots amb la insígnia al pit, seguits dels Mestres i la Senyera alçada, entraren per la porta principal, mentre totes les veus de l'orgue impulsades pel mestre Josep Ma. Roma, ressonaven amb les notes joioses i potents de l'"Al·leluia", de Haendel, i tot el públic, a peu dret, tribu-tava als homenatjats una calorosa ovació, que no cessà fins que els orfeonistes i els Mestres ocuparen els llocs que els eren reservats i la Senyera fou posada a l'hemicicle, al seu lloc d'honor.

Vint-i-quatre Senyeres d'altres tants Orfeons, l'acompanyaven com a ambaixadores, no solament de les Entitats orfeòniques de Barcelona i de Catalunya tota, sinó també de les germanes de València, "Coral Polifónica Valentina" i Orfeó "El Mi-calet", traslladades expressament per a retre aquest homenatge.

La visió de la Sala en aquells moments era sorprenent i meravellosa.

Les vistoses Senyeres, les taules amb els seus paraments, destacant els artístics canelobres, i al voltant de les taules els 775 comensals, entre els quals els nostres 240 orfeonistes, tenien per marc la sumptuositat arquitectònica i decorativa que dona un caràcter únic a tot l'estil de l'edifici.

L'evocació del Palau encantat de conte de fades, que volgué crear l'il·lustre arquitecte Lluís Domenéch i Muntaner, era més que mai perfecta i més d'un dels presents es cregué trans-portat al món de les fabuloses narracions de "Les mil i una nits",

Però, l'evocació que tingué efecte abans de començar el sopar, fou més seriosa i emocionant.

Sense previ enunciat els altaveus transmeteren dos fragments del parlament que el Mestre Lluís Millet va escriure per a l'acte de la benedicció del Palau, el 9 de febrer del 1908, i que la veu del seu fill, l'actual Director del nostre Orfeo, Mestre Lluís Ma. Millet, havia gravat en cinta magnetofònica. Heus aquí les bellíssimes paraules del gloriós fundador de l'Orfeo Català:

"Alabat sia Déu, que ha fet en nosaltres aquestes grans coses. Ell ha beneït el que humilment començarem amb la fe i l'entusiasme en el cor. Ell ens posa al mig del cor l'amor al cant de la terra en l'hora propícia en què el nostre poble es despertava amb energies novelles, i el poble ens ha escoltat i ens ha estimat. Ell ens féu estimar l'obra d'en Clavé perquè ajudéssim a empeltar en l'època present son fort esperit catalanesc, i ens ha donat l'amor, sinó la pregonia intel·ligència, de les obres dels grans genis musicals, perquè la nostra acció agafés nous vigors i energies. Alabat sia el Senyor, perquè ha mogut l'amor de tots vosaltres perquè poguéssim bastir aquesta casa en honor de la Música Catalana, la nostra reina del cor, la nostra mare.

.....

"Alegrem-nos tots avui, oh germans! Alegrem-nos tots; mes, nosaltres, cantaires, alegrem-nos especialment, perquè nosaltres hem encès la guspira que ha abrandat aquest gran incendi. És veritat que en aquest gran moment solemne, en el fons de nostra joia, hi ha ombres de recança pels que ens falten al nostre costat, dels que ens estimaven i estimàvem, dels que com nosaltres somniaren amb aquesta diada triomfant; mes, el regne dels esperits abraça cels i terra, i ells són ara amb nosaltres, dins de nosaltres, dins aquest esclat, amb més intimitat, més profundament que si fossin com nosaltres en vestidura de carn. Aquesta ombra de recança fa més augusta aquesta festa i li dona sentit de cosa sagrada. De la pena i l'alegria fem-ne un sol sentiment que clamarà amb força les benediccions del cel sobre el pervindre d'aquesta cosa nova que avui comencem mig enlluernats i no capint-ne pas tot el sentit profund.

"Oh Música Catalana! Oh ànima de l'ànima del nostre ésser! A tu aquesta casa, per ara i sempre i sempre!

"Alabem el Senyor, que ha fet grans coses en nosaltres!".

Les anteriors paraules foren escoltades respectuosament per tots els concurrents, a peu dret, i no cal dir que produïren una profunda impressió, tot fent present a l'acte el record sempre inesborrable de l'insigne Mestre, i amb el d'ell, el dels altres estimats Mestres i de tots aquells, ja desapareguts, que d'una manera o altra col·laboraren a la gran Obra de l'Orfeo Català.

Seguidament es va servir el sopar, cosa que féu exquisidament la Casa Regàs (una institució barcelonina, que ja els anys 1912 y 1913 serví els que es celebraren a la mateixa Sala), d'acord amb el següent menú: Consomé, Ous "Meyerbeer", Pollastre rostit, Gelat, Pastes i cafè; vins i licors diversos.

Durant l'àpat i sense ultrapassar en cap moment la més estricta correcció que imposava la solemnitat i el lloc, regnà una cordial i franca germanor per a la qual, precisament, s'aplegaren tots els qui volgueren conviure, junts, una jornada d'un sentit tan pregon i difícil de superar.

Un rigorós ordre per al desenrotllament de l'acte havia estat prèviament fixat i revisat ... i calia seguir-lo al peu de la lletra. Es suprimiren els parlaments.

En arribar als postres es repartí el xampany. El President Sr. Fèlix Millet es posà dempeus, aixecà la seva copa i girant-se en vers la nostra gloriosa Senyera, romangué uns instants silenciosament. Fou el brindis. Tots els comensals imitaren el gest, i, amb el mateix silenci, s'assegueren i continuà el curs del banquet.

Ja cap al final, es procedí a donar compte de les adhesions rebudes de tota la Península Ibèrica i de diferents llocs de l'estranger, tanta fou la transcendència de l'acte que es celebrava.

El Sr. Vicenç Fuster, del Secretariat d'Orfeons, llegí les de les Entitats orfeòniques que no poderen assistir-hi, i el Sr. Narcís Bonet i Armengol, Vice-President de les "Joventuts Musicals Espanyoles", llegí totes les altres adhesions.

Tres quarts d'hora durà aquesta lectura i això sol donarà idea de la quantitat de lletres rebudes, totes ben efusives i significatives. En altre lloc en copiem algunes per al coneixement dels nostres lectors. Atenent un prec adreçat al públic, aquest no aplaudí fins al final dels dos grups d'adhesions.

A continuació, el Sr. Fèlix Millet féu ús de la paraula per a efectuar el repartiment de la Medalla commemorativa del Cinquantenari del Palau de la Música Catalana, que la Junta de l'Orfeo Català ha fet encunyar per a record d'aquesta efemerides.

Començà dient: "En aquest acte de clausura de les festes commemoratives del Cinquantenari del nostre Palau i seguint l'ordre del programa, correspon ara fer el lliurament de la Medalla Comemorativa. La Junta Directiva va acordar l'encunyament de dues Medalles d'Or i tres d'Argent, a més d'unes altres de Bronze.

Gairebé no caldria dir que una de les Medalles d'Or correspon, per dret propi, al nostre Director, Mestre Lluís Ma. Millet, el qual amb la seva constància, intel·ligència i el seu lliurament total a l'Obra que fundà el seu insigne pare, ha estat l'artífex dels èxits obtinguts els darrers anys per la nostra Entitat i, especialment, amb les magnífiques audicions de "La Passió segons Sant Mateu", de Bach, i l'estrena de l'"Stabat Mater", de Poulenc, que han donat el to i el sentit en els actes d'aquest Cinquantenari".

Llargs aplaudiments acolliren les paraules del nostre President, que s'intensificaren mentre el propi Sr. Fèlix lliurava la Medalla al Mestre Lluís Ma. Millet.

"L'altra Medalla d'Or, la Junta Directiva va acordar oferir-la al nostre fins fa poc company del Consell, Sr. Jordi Bonet i Armengol, pels seus desinteressats i meritissims treballs en la direcció de les obres de restauració i millora del nostre Palau".

El Sr. Bonet i Armengol, en rebre el preciat guardó, abraçà el Sr. Pere Domènech, fill de l'eminent arquitecte Lluís Domènech i Muntaner, que fou l'autor del Palau de la Música Catalana.

El públic subratllà amb una ovació aquesta emotiva escena.

Seguidament es féu el lliurament dels Premis LLUÍS MILLET i JOSEP Ma. COMELLA, dels quals resultaren guanyadors, respectivament, els compositors Xavier Montsalvatge, per la seva obra per a orquesta i chor sobre "El cant espiritual", de Joan Maragall, i Josep Ma. Roma, per la col·lecció "Dues cançons". Ambdós autors foren aplaudits.

"Una Medalla de Plata -continuà el Sr. Fèlix-, correspon al Mestre Joan Tomàs i Parés, el qual, precisament el passat any 1958 n'ha fet cinquanta que forma part de l'Orfeó Català, on ingressà de noi, passà a cantaire i ha arribat a ésser-ne Subdirector. És, doncs, per aquesta fidelitat a l'Obra que ell tan estima i presta el seu constant ajut i esforç que hem cregut que era mereixedor d'aquesta distinció que avui li fem.

L'altra Medalla de Plata és per al Mestre Josep Jordi Llongueres, també Subdirector, que així mateix s'ha donat totalment a l'Orfeó Català. El seu nom, va lligar amb aquell sant baró, Mestre Joan Llongueres, tan estimat i recordat, que també tant estima la nostra Obra i els seus Mestres.

Finalment, la tercera Medalla de Plata, em plau fer-ne ofrena a la Sra. Antonia San Cristòfol Vda. Folch, la qual, com a professora de la Secció de noies, continua la tasca meritíssima de la inoblidable Sra. Emerenciana Wehrle, i, encara, amb la recent creació de la secció infantil, de la qual és directora, ens assegura la continuïtat dels cantaires de l'Orfeó Català".

Tots tres Mestres foren entusiàsticament aplaudits per tan justa reconeixença a la seva col·laboració.

"Correspon ara -seguí dient el Sr. Fèlix-, de fer lliurament de la Medalla als senyors Presidents dels Orfeons de Catalunya i de fora que ens han volgut acompanyar en aquest acte. Nosaltres, els de l'Orfeó Català, ens sentim honrats amb la vostra presència. Ja sabeu, ho he repetit moltes vegades, que aquest Palau de la Música Catalana és a casa vostra; en ell trobareu sempre l'escalf i l'admiració per a tots els Orfeons. Tots ens sentim germans pel cant i per l'ideal i en l'acte que celebrem, aquesta germanor queda encara, una vegada més, refermada per la presència de tots vosaltres, que, junt amb els mestres i directors tots, formeu la gran família orfeònica.

I una salutació ben cordial he d'adreçar als germans de les terres valencianes que també han volgut ésser avui amb nosaltres, els Orfeons "Coral Polifònica Valentina" i "El Micalet", de la bella ciutat del Turia, l'Orfeó Il·licità, d'Elx, representats pels senyors Espinalt i Francesc Soriano. Ells ens han portat tot l'aire i total l'aroma d'aquelles exuberants terres per nosaltres també tan volgudes".

Tot seguit es lliurà la Medalla de Bronze als al·ludits, que la reberen amb vives mostres de complaença.

Novament féu ús de la paraula el Sr. Fèlix Millet per fer, ara, un esment especial dels socis protectors que durant 50 o més anys aporten el seu ajut i el seu escalf a la nostra

Institució. I després d'enaltir la seva col.laboració i fidelitat, foren repartides les Medalles als qui es trobaven presents a l'acte.

Entre altres, recordem els senyors Jaume Martí Marull, Josep Torrus Arabia, Assumpció Petit de Castells, Matias Tusell Gost, Eduard Vidal Riba, Francesc Millet i Estapé, Ramon Pere-lló Clavé, Josep Ma. Blanch, Didac Juyol, Ricard Vives Ballvé, Andreu Fornells de Sayós, Joaquim Moragas Ixart, Herminia Creixell, Vda. Xancó, Vicens Casacuberta Andreu, Pere Puigmal Caudal, Joan Rosich Rubiera, Loreto Roca, Vda. Pascual, Manuel Salvat i Espasa, Josep Ma. Artigas Castelltort, Joan Bas Soler, Joaquim Albareda Parés, Jaume Mayol Pujol, Antoni Bosom Cairol, Tomás Mayoral, Jaume Fonolleda, Josepa Lluxeras Roqueta, etc.

Trameteren adhesions, entre altres, els senyors Salvador Millet Villà, Enric Cardona, Felicià Bofarull, Jaume Rifa Anglada, Magí Pons Casajoana, Joaquim Aldrufeu, Ernestina Creixell, Vda. Muller, etc.

En el moment de les recompenses, no podien quedar oblidats els nostres orfeonistes tots, grans i xics, i així ho manifestà el Sr. Millet. "Vosaltres -digué el nostre President-, estimats cantaires, que amb el vostre esperit de sacrifici i el vostre esforç constant de cada dia heu fet possible i realitat els magnífics concerts amb què havem commemorat el Cinquantenari del Palau, com en tants d'altres esdeveniments, no podem deixar de recordar-vos avui, en aquest acte solemne. Jo que he viscut a prop vostre la preparació dels esmentats concerts, -em plau dir-ho ben alt i davant de tots els que ens acompanyen i que us homenatgen-, us mereixeu aquesta demostració de reconeixença, per la vostra donació total i sincera a la nostra Obra. Més encara, en aquesta època en què el materialisme, desgraciadament tantes coses domina, és més de lloar la vostra abnegació i la vostra exemplaritat al servei d'aquells ideals que ens llegaren els nostres fundadors i predecessors.

"Jo demano als meus companys de Junta -acabà dient-, que m'ajudin a donar-vos les Medalles que tan justament us pertiquen."

Així fa fer-se, amb l'aprovació i l'aplaudiment de tots els presents a la Sala.

Per últim, es produí el gest simpàtic d'ofrenar el Secretariat dels Orfeons de Catalunya, una llaçada a la nostra Senyera. En nom de l'esmentat Secretariat, el senyor Artur Sist, President de l'"Orfeo Barcelonès", com a Orfeo més antic, col·locà la llaçada a la Senyera, en mig d'una entusiasta ovació, amb la qual es cloqué la, per tants conceptes, brillantíssima festa.

I amb aquesta festa fou solemnement closa la commemoració dels 50 anys del Palau de la Música Catalana. Ella deixarà un record inesborrable a tots els que tingueren el goig d'assistir-hi, i als Mestres i cantaires de l'Orfeo Català el més profund agraïment per l'homenatge cordial de què foren objecte.

I el Palau de la Música Catalana, després d'aquesta commemoració, -no en dubtem gens-, resta rejuenit, més actual que sempre. L'Orfeo Català continua essent l'ànima del Palau de la Música Catalana.

"Lloat sia el Senyor, que ha fet grans coses en nosaltres!".

ORFEONS I ENTITATS QUE ASSISTIREN O FOREN REPRESENTADES:

Orfeó Barcelonès, Orfeó de Sans, Orfeó Gracienc, Orfeó Vigatà, Orfeó de Sabadell, Orfeó Nova Tàrraga, Orfeó Cants de Pàtria, de Girona; Orfeó Sant Esteve, de Parets; Orfeó Seràfic, d'Arenys de Mar; Orfeó Canigó, Orfeó Virolai, Choral Núria, Orfeó Badaloní, Orfeó Les Corts, Orfeó Atlàntida, Orfeó Infantil Germanor Empordanesa, de Figueres; Orfeó "El Campanar", de Llançà; Orfeó Ràdio Barcelona, Orfeó Enric Morera, Orfeó Mestre Nicolau, Orfeó Laudate, Massa Choral de Terrasa, Choral Sant Jordi, Orfeó Metropolitana, Choral Polifònica Valentina, de València; Choral Ilicitana, d'Elx, Orfeó "El Micalet", de València.

Trameteren adhesions: Orfeó Reusenc, Orfeó Lleidatà, Capella Clàssica Polifònica, Orfeó de Flix, Orfeó Gorgonçana, Capella Clàssica Polifònica, de Castellbell i Vilar; Orfeó Eco de Catalunya, Orfeó Pàtria, de Molins de Rei; S.O. del Centre Catòlic, de Sans, Orfeó Misericòrdia, de Canet de Mar, Orfeó de Ceguetes de l'Empar de Santa Llúcia, etc.

Foment de les Arts Decoratives, Círcol Artístic de Sant Lluç, Reial Círcol Artístic, Orquestra Municipal, Banda Municipal, Obra del Ballet Popular, Unió de Colles Sardanistes, Secció d'Esports de Catalunya.

Hem aquí la llista de totes les adhesions que arribaren, algunes de les quals transcrivim:

Joan Ventosa Calvell. - Joaquim Ma. de Nadal. - Manuel Mª de Lipà, d'Arenys de Mar. - Manuel Ribé Labarta. - "Ritmo" (Revista), Fernando Rodríguez del Río, de Madrid. - Fèlix Ferrer Mestres, de París. - Tomàs Buxó. - Lluís Victori. - Pilar Rufí. -

Frank Marshall. - J. Alsina Bofill. - J. Mercadal Peyrí. - Mestre F. Ardèvol. - Mn. Bartomeu Barceló. - Mn. Briva. - Pare Hilari d'Arenys de Mar. - Dr. F. Saval. - J. Aymà. - Fidel Riu. - Gustave Bret, de Fréjus. - Antonio Fernández-Cid, de Madrid. - F. Sopena, de Madrid. - Lluís Martí Gras. - Vicent Garcés, de València. - Juventudes Musicales, de Sevilla. - Joao de Freitas Branco, de Caxias-Portugal. - Jean Rivier, de París. - Frederic Marés. - Sebastià Sánchez Juan. - F. Maspons Anglasell. - Fernando López y Lerdo de Tejada, de Madrid. - Mn. Camil Geis, de Sabadell. - E. Nosch Roger. - Antonio Torrandell, de Palma de Mallorca. - Josep Ensesa Gubert. - Josep A. Gomis. - Dr. P. Puig i Roig. - Ramon Sunyer. - Dr. F. Pell Cuffi. - J. M. Rovira-Artigues. - Narcís de Carreras. - Francesc Vendrell. - Leopoldo Querol, de Madrid. - C. Lozano, Director de Conciertos Iberia. - Miquel Queral, de la Societat Internacional de Musicologia. - Rafael Tapiola Gironella, de Girona. - Salvador Bacarisse, de París. - Michel Spisak, de París. - J. Mas Porcel, de Palma de Mallorca. - E. Cervera. - Antonio Iglesias, de Madrid. - Eulàlia Mercè Fumaña. - J. Sancho. - Antoni Planas. - Josep Mª Lamaña, Enginyer de la Renfe. - Palmira Jaquetti. - Carles Sindreu. - Pere Vallribera. - J. Ros Artigas. - Jaume Busqué i Marcet, ex-Secretari de l'Orfeó de Sabadell. - J.M. Cruzet. - Muñiz Toca, Director Orquesta y Conservatorio Música de Asturias. - Círculo Mallorquín de Palma de Mallorca. - Profesores Orquesta Sinfónica Barcelona. - Agrupación Cámara Barcelona. - Domènech Ponsa, en nom de l'Orquestra Solistes de Barcelona. - Juventudes Musicales, de Ciudadela. - Orfeón de Manresa. - Rosa Sabater. - Pau Casals. - Alain Milhaud, de París. - Antonio Sánchez Pomares, de Elche. - Tomàs Roig Llop. - E.C. Ricart, de Vilanova i Geltrú. - Maurici Serrahima. - Jaume Piulachs Oliva, S.J.-Civil, de Girona. - Frederic Udina i Martorell. - Dr. Lluís Puig Roig. - Miquel Melendres, de Tarragona. - Manén. - Mn. Pere Ribot, de Riells del Montseny. - Sebastià Guardiola Soler, President de Trovadores del Palmeral, de Elche. - Ricart Lamote de Grignon. - J. Zamacois, del Conservatori Superior Municipal de Música. - Mn. J. Rebull, de Vilasar

de Mar. - Rafael Tasis. - Enric Ribó Sugrañes. - Joan A. Pàmias.-
Pau Romeva. - Magda Tagliaferro. - Ferran Canyameres. - R. Aramón.-
Gaziel. - Real Círculo Artístico. - Col·legi d'Arquitectes de Bar-
celona. - Agrupació Dramàtica de Barcelona. - Orquestra "Franz
Schubert". - Cofradia de Sant Marc Evangelista. - Associació Mu-
sical "Estela". - Quinta de Salut "La Aliança".

Muy gustoso accedo a otorgar a esa Junta por V. presi-
dida y a los cantores del Orfeo Català la bendición que han soli-
citado del Prelado con motivo del cincuenta aniversario de la fun-
dación de la Entidad, al mismo tiempo que les deseo toda suerte de
prosperidades y pido al Señor sepan continuar animando sus activi-
dades con profundo espíritu religioso.

Afmo. en Cristo Jesús, les bendice cordial y efusiva-
mente.

El Arzobispo Obispo de Barcelona.

*****

Ja que no m'és possible d'acceptar personalment la vos-
tra estimada invitació a la festa que la gran família de l'Orfeo
celebrarà demà, dimecres, amb motiu del cinquantenari del Palau,
vinc a unir-m'hi cordialment per mitjà d'aquestes ratlles.

Aplegats familiarment en comunió de goig al voltant
d'una mateixa taula, commemorareu ara amb intimitat els 50 anys
de la vostra Casa. Una casa que és un Palau, perquè la teniu dedi-
cada a l'art, com a riquesa i ennobliment de la vida humana. És
el Palau de la Música Catalana, que vosaltres heu fet més cata-
lana, perquè heu sabut fer-la també més universal en el contac-
te amb les obres dels més grans músics i amb el missatge dels in-
comptables artistes a qui heu ofert durant tots aquests anys la
vostra hospitalitat.

Alegreu-vos, doncs, per l'obra realitzada en el clos
del vostre Palau i perquè cinquanta anys de vicissituds de tota
mena, us demostrin la fermesa d'aqueixa Casa bastida sobre la ro-
ca viva de les idealitats religioses i patriòtiques que us sabe-
ren infondre els vostres fundadors i predecessors i, en especial
el Mestre Lluís Millet, de tan gloriosa i santa memòria.

Amb auguris de bella continuïtat per a tots, invocant
la benedicció de la Mare de Deu sobre cadascun dels assistents,
que vull recordar particularment i que trobo representats en Vos,
des dels mestres directors fins al més petit dels cantaires i
dels familiars, us renovo el testimoni de la meva sincera admi-
ració i íntim afecte.

in Domino

Aureli M., Abat de Montserrat

*****

Bell admirador del gran Mestre, Lluís Millet, i de l'Obra per ell realitzada amb un esperit autènticament ortodoxe, a través de l'Orfeó Català, m'és grat d'adherir-me fervorosament a l'acte de clausura del cinquantenari del Palau de la Música Catalana, demanant al Senyor que vulgui beneir a mans plenes els mestres, choristes i socis d'aqueixa gloriosa entitat musical, a la qual desitjo molts anys de vida, rublerts de prosperitat i èxits de tota mena.

El saluda afectuosament i paternalment i el beneeix son amic i s. s. in C.J.

Jaume Font, Bisbe de San Sebastián.

*****

EN LA SOLEMNE CONMEMORACIÓN CINCUENTA ANIVERSARIO INAUGURACIÓN PALACIO DE LA MÚSICA CATALANA MI ADHESIÓN Y BENDICIÓN.

JOSÉ, OBISPO ASTORGA.

*****

Sobre l'Orfeó Català, en el Jubileu de la seva obra de cultura, de religió i de caritat vers el Poble per al qual ha cantat durant els anys de la seva vida, davalli curulla la Benedicció d'Aquell qui eternament es complau amb els cants dels Àngels i dels benaurats Serafins qui amb goig unànime li diuen eternament: "Sant, Sant, Sant".

PERE CELESTÍ GUSI O.S.B.

Abat Visitador Provincial.

*****

Impossibilitat d'assitir al vostre àpat, espiritualment estic entre vosaltres, com sempre, ja que l'Orfeó Català, des de la seva fundació, ha exercit un veritable apostolat entre el nostre poble, i ens ha fet tastar les obres immarcessibles dels grans mestres de l'esperit.

L'Orfeó Català és la veu cantant del sentiment de Catalunya.

PERE RIBOT, Pvre.

*****

No sabia pas com agrair-vos la invitació que em feu d'unir-me al vostre sopar de germanor, al vostre convit de caritat. Fins ara, només d'una manera molt anònima m'havia sentit vinculat amb l'Orfeó Català, per l'estima que n'he tingut sempre com a fill d'aquesta terra i com a amant de la música.

Sé que poc us costarà d'entendre que no vingui a compartir la dolçor del vostre pa i l'alegria de la vostra comuna presència. Amb tot, ara, per mor de la invitació que m'heu fet arribar, em sentiré molt més unit a aquesta joia i a aquesta acció de gràcies.

Sóc monjo i, per amor de Déu i per amor a vosaltres, he renunciat a esplais tan sans i tan sants com ho seria aquest que m'oferiu. Recordo que, poques setmanes abans que ell morís, parlavem amb el Dr. Cardó del sacrifici que ens costaria a tots dos no assistir a la Passió de Bach. I l'un a l'altre ens ajudàvem a estar-ne contents perquè compreníem que aquella era precisament la manera com Déu volia que ens associéssim a la vostra festa.

A aquest nou acte de l'Orfeó ell ja s'hi unirà des del cel, i en fruitarà més que tots vosaltres. A mi, me'n tocarà una porció immensament més modesta, però que torno a acceptar content: la de pregar amb vosaltres des del meu lloc de monjo i de sacerdot.

Amb tot el cor, desitjo a l'Orfeó, al seu President i Director, cantaires, socis i amics, les més fecundes benediccions del cel, i prego per la seva prosperitat i la seva eficàcia humana, als peus de la Verge Bruna, la Mare dels catalans.

Molt agraït, amic i servidor vostre en el Crist.

JORDI M. PINELL,
Monjo de Montserrat.

*****

Sóc un dels socis signants de la iniciativa del sopar d'homenatge als Mestres i Cantaires del nostre estimat Orfeó.

He contribuït a embarcar els altres.. i ... per motius "monàstics" m'he de quedar a terra!

Això no impedeix la meua més completa adhesió a l'acte i desitjo feu constar el meu sincer homenatge als Mestres i Cantaires i a tot el que ells representen en tots els aspectes.

Envio la meua inscripció, pregant-vos de voler-la destinar, si és possible, a dos dels infants cantaires.

Ben cordialment us saluda.

PARE MIQUEL ALTISENT, Escolapi

*****

Podres vives del Palau,
cantaires amics, salut!
Accepteu aquest tribut
d'amor, grimpaires del blau.

Amb sopar de germanor
cloem un antifonari,
i emprenem el centenari,
cenyits, i a la mà el bastó.

Coneixem les profecies.
Sabem que hem de viure els dies,
feixucs, de la passió.

Però amb el cant ens espera
el goig de la primavera
i la resurrecció.

MANUEL BERTRAN I ORIOLA

*****

Impossibilitat d'assistir al sopar de commemoració dels cinquanta anys del Palau de la Música Catalana, vull expressar-vos la meva adhesió a l'obra que en ell ha anat realitzant l'Orfeo i a totes les coses, tan altes i estimades, que en ell hem vist representades.

Us prego de voler-ho manifestar a tota la Junta Directiva i a l'estimat Mestre Millet en el qual un nom i una obra gloriosa s'ajunten tan exemplarment.

Vostre devot servidor i amic,

JORDI RUBIÓ I BALAGUER.

*****

Impossibilitat d'assistir a l'acte d'homenatge que l'Orfeo Català dedica als seus cantaires amb motiu del cinquantenari del Palau de la Música Catalana, ja que el meu estat de salut no m'ho permet, m'adhereixo amb tota cordialitat a aquest acte de justícia, amb els millors desigs de continuïtat i progrés en l'eficàcia de la seva obra.

Ben cordialment,

J. M. LÓPEZ PICÓ

*****

Sentiria moltíssim que els meus compromisos, aquí a Madrid, no em deixessin estar present en el banquet d'homenatge; si així fos tingui'm com a present en l'esperit i significació de l'acte, la nit del 18 de març.

AGUSTÍ PEDRO PONS.

*****

Contra el que era el meu desig em serà absolutament impossible l'assistir aquest vespre al merescudíssim sopar d'homenatge dedicat als mestres i cantaires del nostre Orfeo Català. És gràcies a la seva abnegació, al seu esperit de sacrifici, a la seva constància i al seu gran amor a la nostra terra que l'Orfeo Català es manté, després de mig segle d'existència, més fort i puixant que mai. Serveixin aquestes ratlles per a fer constar la meva plena adhesió a l'homenatge que se'ls tributa.

SALVADOR MILLET BEL

*****

En plau expressar-vos la sincera adhesió de la CAPELLA CLÀSSICA DE MALLORCA i la meva pròpia, a l'acte final de la commemoració del cinquantè aniversari del Palau de la Música Catalana, amb el fervent desig de llarga pervivència de l'esperit que insufla la seva embranzida a un ideal més altívol que tota circumstància d'ordre material.

AD MULTOS ANNOS!

Afm. in IHS.

JOAN MARIA THOMAS, Pvre.

*****

Havent corregut tant de món, m'he trobat més d'una vegada en ciutats d'Amèrica i altres llocs, un Orfeó Català. Però ... per nosaltres, fills de la Ciutat Comtal, dir Orfeó Català sols pot ser el nostre de Barcelona.

Junt amb ell ens hem fet grans: a prop d'ell, sempre trobem el consol de tantes il·lusions...

GASPAR CASSADÓ

*****

Voldria que us féssiu portaveu del meu afecte envers tots els que s'apleguen avui per recordar la inauguració de la casa que hostatja l'Orfeó Català.

Mitja centúria d'existència d'un edifici no justificaria, però, la celebració que us porta avui al Palau de la Música Catalana si no fos per l'esperit que ha emplenat aquesta casa que fou oberta al poble barceloní. És aquest esperit que l'Orfeó ha contribuït a inculcar a tres generacions de catalans per mitjà de les cançons, la forma d'expressió on la paraula humana és sublimada per la música.

Dissortadament no podré trobar-me prop vostre en aquesta diada; malgrat això, cregueu que em sento lligat amb vosaltres per l'afecte i encara més per l'agraïment, car fou a l'Orfeó Català on vaig aprendre de petit a estimar les tonades de la terra.

Des d'Oxford saludo el penó de l'Orfeó Català que deu presidir aquesta festa, com ho feia ara fa mig segle quan l'obra de l'Orfeó tenia més de gran promesa que de realitat, i li desitjo que pugui continuar per molts anys l'obra patriòtica d'educació de la sensibilitat dels joves catalans.

Us saluda amb afecte,

JOSEP TRUETA.

*****

Cher Frères Catalans:

Mes voyages à Barcelone figurent parmi les plus beaux souvenirs de ma vie. J'ai rencontré chez vous un profond et éclairé enthousiasme pour la musique et un culte dévoué à elle. Je suis fier d'avoir participé avec le chanteur George Walter, et le plus remarquable interprète de la partie de l'Évangéliste des Passions de Bach, à la première exécution de la Passion de St. Mathieu à Barcelone. J'ai trouvé en maître Millet un des plus nobles et des plus chers amis que la vie m'ait permis de rencontrer. J'aime l'Orfeó Català depuis de longues années. A la fête du 18 mars je serai en pensée avec vous.

Avec tous mes bons vœux pour l'avenir de l'Orfeó Català, de cœur.

ALBERT SCHWEITZER

*****

A la Grècia antiga era contada aquesta meravella: que Amfió, al so de la seva lira, féu que les pedres, al seu voltant, s'ajexquessin ordenadament, i bastissin, amb moviments exactes, les muralles de la ciutat de Tebes. L'exemple és escaient perquè, a la seva manera, la música pot construir, la música, si convé, pot enderrocar. Aquesta art nobilíssima, per vosaltres eminentment servida d'època en època i de Millet en Millet, és, doncs, avesada a fer miracles. I així com un dia sabeu conhortar els nostres plors i les nostres enyorances, també un o altre endemà, obeint a la llei de la vostra naturalesa, cridareu la gent a una festa perquè, al so de la més bella música, tothom pugui riure i ésser feliç en un viure noblement ordenat, i a cadascu li vagui de respirar amb el cor ben serè i el cap ben alt.

JOSEP CARNER.

Enviant-vos la meva adhesió a l'acte per la celebració del Cinquantenari del Palau de la Música Catalana per l'esplendor cultural i musical que la Institució representa en la vida barcelonina, catalana i espanyola, vos prego que accepteu d'acompanyar-vos-hi sinó amb la meva presència, amb tota la força del meu cor enviada des d'aquesta gran ciutat americana.

CARLES SURINYACH

Me adhiero con todo entusiasmo a la celebración del cincuenta aniversario del Palacio de la Música donde han tenido lugar festivales de insuperable importancia artística.

El Palacio de la Música tiene para mí recuerdos inolvidables. Entre ellos destaca uno de fecha tan remota como casi la de esta Sala de Conciertos. Me refiero al concierto dado por la Sociedad Coral de Bilbao, en enero de 1913, bajo mi dirección, en el que se dió a conocer, por primera vez en España, el grandioso Requiem Alemán, de Brahms.

Le saluda cordialmente.

J. GURIDI

Director del Real Conservatorio de Música, de Madrid.

L'Institut Espanyol de Musicologia, sempre amatent a totes les manifestacions i activitats musicals de la nostra ciutat i ben coneixedor del gloriós historial artístic del Palau i de l'Orfeo, s'adhereix plenament i amb tot l'entusiasme al Sopar que com acte de clausura del Cinquantenari de la Fundació del Palau es celebrarà el dia 18.

Essent-me impossible d'assistir-hi personalment, com era el meu desig, per trobar-me absent de Barcelona en aquesta data, tinc l'honor de comunicar-vos que assistirà a l'esmentat Sopar i en representació oficial del nostre Institut, el Rvnd. Josep Mª Llorens Cisteró, secretari del mateix.

Bona festa! Ben afectuosament vostre

MIQUEL QUEROL
Vice-director.

No hallándome en España en la fecha en que tendrá lugar la celebración del Cincuentenario del Palacio de la Música de esa ciudad con la que tan vinculado estoy, le dirijo estas líneas como testimonio de entusiasta adhesión a dicho acto.

Su afmo. amigo.

JOAQUÍN RODRIGO.

L'Agrupació Excursionista "Catalunya", Entitat que fou fundada fa quaranta set anys per membres de l'Orfeó Català i que avui té l'honor, encara, de comptar entre els seus associats diversos cantaires de l'Orfeó, es creu en el dure de testimoniar la seya total adhesió als actes que es celebrin per commemorar el 50è Aniversari de la fundació del Palau de la Música Catalana, i a la vegada felicitar-los per la meritòria tasca portada a terme en aquest mig segle de continuada i incansable activitat i desitjar tota mena de benaurances per continuar-la en el futur.

JOSEP CUADRENCH

President.

Je ne dirai jamais assez merci à l'Orfeo Català pour l'inoubliable execution du Stabat.

Helas ! Cannes est loin de Barcelone. Je vous envoie à tous mon très affectueux et admiratif souvenir.

FRANCIS POULENC

Monsieur:

Je reçois aujourd'hui même votre aimable invitation pour le 18 Mars. Je vous en remercie vivement, mais je suis désolé de ne pouvoir m'y rendre ayant des engagements à cette date.

Soyez assuré que ma pensée sera avec vous pendant votre belle fête. Je profite de cette occasion pour vous féliciter de votre magnifique effort artistique.

Je vous prie de bien vouloir agréer, Monsieur, avec mes regrets de ne pouvoir être des vôtres, tous mes meilleurs sentiments.

MARCEL DUPRÉ

He de abundar en las ideas de mi reciente presencia en el Palau de la Música Catalana.

He de insistir en dos conceptos: admiración y gratitud.

Admiración a esa virtud, tan catalana, la lealtad a unos principios básicos sobre los que habéis levantado una realidad: vuestro brillante historial.

Gratitud, que hemos confesado públicamente, por la soberana lección que nos disteis el año 1.910.

Bastaría ésto, nada más, para fundamentar mi adhesión a nuestra fiesta hogareña, familiar. ¡Bien sabe Dios, cómo me hubiera gustado vivir entre vosotros, en especial entre los "cantaires", esas horas que sólo se ganan con una vida entregada al ideal!: ¡La Música...!.

La Música, que en sí es la canción catalana para vosotros, la de vuestra entraña, es también la de los oratorios, en cuya cumbre coincidimos todos los hombres de buena fe, en ese abrazo que tendemos a España entera, siempre nos hemos entendido bien, catalanes y vascos. ¡Cómo, pues, a nadie extrañará que se oigan nuestros laudes, en vuestra Fiesta Mayor...?

Os envío un fuerte abrazo, con el corazón vuelto a todo lo que ha sido y es el Orfeó Català.

Yo he pulsado, quizá con más hondura de lo que algunos creen, toda vuestra vitalidad. Conozco, como pocos, las razones de la misma, y creo, sinceramente, que debo de insistir en que una, quizá la más importante, es vuestra lealtad a lo que representa vuestra Senyera que, izada por manos robustas, Millet y Vives, Nicolau, Pujol y Morera, ondea al viento, renovando constantemente las hojas del árbol frondoso, de raíz profunda cual es mi Orfeó Català alentada por los hombres que hoy lo orientan con el mismo rigor y saber de los de la primera hora, aquellos que en la aurora del año 1.888, sabrían que no tendría crepusculo su Obra, y quiera Dios que jamás lo tenga.

Con toda sinceridad, queridos todos,

JUAN GOROSTIDI

Director del Orfeón Donostiarra.

*****

ORFEÓ CATALÀ. BARCELONA.

REBEU TOTS LA MEVA EMOCIONADA ADHESIÓ A L'ACTE HOMENATGE
MESTRES I CANTAIRES ORFEÓ CATALÀ STOP REBEU TAMBÉ EL MEU
AFECTE I ENYORANÇA STOP EN ESPERIT PRESENT EN VOSALTRES.

VOSTRE PAU CASALS

*****

Rebuda vostra invitació a la festa d'homenatge als Cantaires de l'Orfeo Català.

Les xacres pròpies de la meua edat, ja molt avançada, m'impe-
deixen assistir-hi personalment. Ah! però, hi assistiré en es-
perit i, fins i tot, en fare record en la Santa Missa.

Espiritualment seré entre vosaltres!.

R. GARRIGA.

^^^^^^^^^^^^^^^^

VERDAGUER, MITE ESTEL.LAR

=====

El cent aniversari del naixement del nostre estimat Mestre Antoni Nicolau i del vint-i-sis de la mort del no menys enyorat Mestre Vives va despertar una vegada més la meua veneració vers ell per trobar-los sempre lligats amb la vida del nostre estimat Orfeo Català.

Els mestres Nicolau i Vives tan vinculats amb la nostra entitat fan que quan penso en cadascun d'ells m'evoquin una sè-
rie de records vius. I més vius com més passa el temps del seu traspàs !

I no sols per la seva obra, sempre genial, sinó pel que sa-
beren estimar totes les nostres coses; perquè bona part de la
nostra glòria és la que ells ens donaren amb la seva magnífica
col.laboració i més encara, per l'amor i la fidelitat que sem-
pre sentiren per l'obra del nostre Orfeo i del seu Mestre funda-
dor Lluís Millet.

Però avui, com sempre, en pensar en el mestre Nicolau, no
puc desprendre'm de la presència gairebé física de Mossèn Cinto.

Mossèn Cinto i Nicolau sempre junts en la seva obra, en
la noble lluita de veure que s'enlairaria més amb la seva ins-
piració, fa que en evocar la personalitat d'un no em pugui des-
prendre de la personalitat de l'altre.

El poeta i el músic anaven sempre units per un mateix amor:
Per l'amor a Déu i el de la terra mare. I la seva inspiració
no s'aturava fins al cel de la glòria; d'aquesta glòria que tan
bé sap immortalitzar les obres, quan aquestes tenen ales per a
volar de cor a cor i d'ànima a ànima.

Però avui, més que del Mestre estimat, de qui voldria
parlar, és de Mossèn Cinto.

El dia 10 de juny del 1902 deixava d'existir físicament
el nostre gran poeta.

Un dels seus biògrafs diu:

"A les cinc de la tarda del dia 10 de juny va semblar que
s'accentuava la gravetat de l'il.lustre malalt; li sobrevingué
tos amb gran freqüència, se li feia difícil la respiració i la
suor de mort li inundà el cos, tenia a la vora la seva germana,
un cosí i altres persones de la casa. A un quart de sis va sem-
blar que es lliurava a una profunda meditació, un quart més
tard obria els llavis i va dir clarament aquestes paraules:

- Jesús, Jesús empareu-me.-

Després de tan santa deprecació moria Mossèn Cinto."

Jo tenia set anys i no oblidaré mai aquella trista efemèride.

El dia 11 el Saló de Cent de la Casa de la Ciutat s'havia convertit en una capella mortuòria. El cadàver de Mossèn Cinto estava amortallat amb l'hàbit de Sant Francesc. Tenia les mans creuades damunt del pit; en elles una creu amb un Sant Crist de vori. La caixa estava damunt d'una ampla tarima, no molt alta, coberta amb un riquíssim tapís de vellut negre engalonat d'or; al cap del bagul hi havia una artística creu de ferro forjat.

Vaig fer cinc hores de cua per poder veure Mossèn Cinto mort!

Jo era molt tendre encara i no podia comprendre en tota la seva magnitud la tragedia que amargà els últims anys de la vida del nostre més gran poeta. Però es veu que en l'ambient es mastegava un aire enrarit que envaïa tota la ciutat i Catalunya entera d'alguna cosa que havia commocionat tothom. Perquè sense entendre ben bé que passava, el drama de Verdaguer havia arribat fins al cor dels infants com havia apassionat tot un poble.

Recordo que vaig dir a la meva mare:

-Per ésser jo un poeta tan gran com Mossèn Cinto, no em faria res patir i morir com ell!.

La meva mare amb un xic d'emoció als ulls em féu callar donant-me una besada molt dolça.

Això diu bé com jo, un infant de set anys, havia viscut el drama d'aquell sant home. I no perquè el meu cervell pogués comprendre ben bé allò que passava, sinó influenciat potser per l'ambient popular d'aquells dies, que no tan sols s'havia infiltrat a totes les llars, sinó fins i tot a les escoles, on jo em deuria haver impressionat d'aquell drama de Mossèn Cinto.

Si Verdaguer donà tants dies de glòria a l'Orfeó Català amb les magnífiques obres musicades pels nostres millors compositors, la nostra Entitat, sempre fidel al seu apostolat patriòtic i artístic, va voler correspondre a l'excels poeta en el moment de la seva mort, anant a cantar davant les seves despulles. Les tres seccions de senyoretes, homes i nois cantaren uns motets de Victoria i després desfilaren per davant del cadàver presidits pels Mestres i el Consell Directiu de l'Orfeó.

Les noies havien substituït la mantellina blanca que usaven en els concerts per la de color negre.

No cal dir que acabà d'impressionar-me d'una manera més dramàtica aquella magnífica manifestació de dol en el dia del seu sepeli, al qual vaig assistir amb els nois de la meva escola.

Després, al llarg dels anys, tots, si no tots bona part d'ells, he llegit els llibres biogràfics que molts escriptors han endreçat al nostre poeta.

Molts són els qui s'han atrevit a parlar de la vida de

Mossèn Cinto. Escriptors, biògrafs, psicòlegs i fins i tot algun psiquiatre, i tots han topat i cap no ha satisfet d'una manera plena l'ànima del nostre poble.

L'un ha estat dur i poc verídic per ésser massa apassionat; a l'altre li ha quedat un llibre una mica massa novel·lat i anecdòtic. Gairebé ningú no ha pogut donar-nos un Verdaguer humà amb tota la seva verídica intensitat!

I és que així que el poeta va deixar de respirar físicament, així que el gran místic va haver lliurat la seva ànima a Déu, l'únic que pot jutjar-lo, Verdaguer va entrar en el món de l'immortal mite.

Plomes potser prou autoritzades han escrit molt sobre Verdaguer home, sobre Verdaguer sacerdot. Alguns savis han volgut esbrinar la raó o la culpa, si en tenia, del drama de Mossèn Cinto, però encara ningú no ha dit l'última paraula. Aquella paraula que hagi convençut a tothom, que ens hagi satisfet a tots i ens hagi donat un resultat humà i espiritual de la persona del gran poeta!

I és que Verdaguer és una cosa inamovible! Encara és massa aviat, potser, per a poder dir l'última paraula sobre Verdaguer home i capellà.

Han de passar molts anys, potser més d'un segle, perquè es pugui escriure el llibre definitivament humà, que sigui desapassionat i, per tant, veritablement històric i amb tota la veritat psicològica de l'home i el sacerdot.

La vida i l'obra de Verdaguer estan encara massa dins el cor de tots els catalans i potser poc en el dels seus biògrafs, que amb l'afany d'esgratinyar en els fets humans, els posa una mica de fredor a la ploma i no saben arribar allí on cal arribar; a l'esperit d'un home que de tan gran com és se'ls escapa el perfum de la seva veritat.

El dia 13 de juny del 1902 Verdaguer va fer el seu gran miracle! Va fer que es poguessin aplegar entorn de les seves despulles tota Catalunya i la gent de fora de Catalunya. Va aplegar gent de tota mena d'idees, de tota mena de categories socials; els jerarques i tot un poble, enduts per un sol sentiment, acompanyaren fins a l'últim instant el seu poeta. Miracle aquest que no ha aconseguit mai res ni ningú.

Verdaguer, ha entrat en el món mitològic i tots els qui vulguin remoure el seu esperit i les seves cendres, així que s'apartin de la seva obra, així que vulguin descorbrir com era l'home i vulguin presentar-nos-el humanament analitzat, sempre toparan amb ell. El mite se'ls escaparà sempre!

Aprofitem-nos del seu geni per aprendre d'estimar la nostra terra i la nostra llengua, com ell les estimava. Gaudim de la seva obra per esplai del nostre esperit, i ens serà sempre una lliçó profitosa.

Recordem que és més fàcil fer passar un camell pel forat d'una agulla que no pas que un ric entri en el cel. Doncs ell, que va saber morir pobre per ajudar els necessitats; ell que va saber morir com un Sant: "Jesús, Jesús empareu-me!" -foren les seves últimes paraules-, ben guanyada té la glòria del cel.

Estimem-lo i admirem-lo en la seva obra i que el seu

record ens faci pujar del cor als llavis una pregària per l'etern descans de la seva ànima.

Per què aquest afany de voler descobrir-nos com era l'home, quan la seva obra és tan espiritual i humana?

EMILI VENDRELL.

~~~~~  
A C T I V I T A T S  
~~~~~

CONCERT DEDICAT ALS SOCIS PROTECTORS DE L'ORFEO CATALÀ .-

Es va celebrar el dimarts, 13 de gener ppssat., a la nit, a la sala del Palau de la Música Catalana, totalment ocupada per l'auditori.

El programa interpretat per la nostra Secció Choral, sota la direcció del seu mestre, Lluís M^a. Millet, fou el mateix de la diada de Sant Esteve, i el públic el seguí i escoltà complagut. Davant dels insistents aplaudiments amb què foren acollides totes les cançons, calgué repetir: "Nit serena de Nadal" i "A Betlem canten les glòries", respectivament, dels nostres Subdirectors, mestres J. Tomàs i J.J. Llongueres, que en dirigiren la repetició; "Fum, fum, fum", del Mestre Pujol; "Sant Josep" i "Campanetes de Nadal", de Pérez Moya; "Cançó de Nadal", de Pujol; "La Túnica", del Mestre Ll. Millet; "El rustec vi-llancet", de Ll. M^a. Millet; "Jesus està escoltant", de William L. Dawson, i "Al.leluia", de Haendel.

Al final, es reiteraren els aplaudiments als nostres cantaires, i al mestre Lluís M^a. Millet, que els compartí amb els Subdirectors.

HOMENATGE. El dia 23 de febrer, a la nit, rebérem la visita d'alguns directius i socis del Futbol Club Barcelona, per tal d'ultimar els preparatius del partit-homenatge, que ens dedicaven el diumenge següent. Assistiren també en aquesta reunió, directors i presidents dels esbarts, orfeons i colles sardanistes que aportaven la seva col.laboració a l'acte que es preparava. El nostre president, Sr. Fèlix Millet i Maristany, junt amb altres membres del Consell Directiu de l'Orfeo Català, els rebé a la sala de juntes. Després d'un breu canvi d'impressions, el Sr. Julià de Campmany, vice-president del F.C. Barcelona, dirigí unes paraules amb les quals excusà primerament l'assistència del president del Club, Sr. Miró Sans, que es trobava a Madrid. Digué com el F.C. Barcelona comprén i admira l'obra de l'Orfeo Català, i ja que aquest any el Palau de la Música Catalana celebra el seu cinquantenari, el Club acordà d'organitzar un partit en homenatge a l'Orfeo Català, corresponent d'aquesta manera a la gentilesa que tingué l'Orfeo en les festes de la inauguració del nou estadi.

Afegeix que, malgrat que les seves ocupacions professionals i particulars no han estat inclinades vers l'ambient musical, personalment i com a nebot de l'arquitecte Domènech i Muntaner, sent una gran estima per aquestes pedres venerables que formen el Palau de la Música Catalana.

Per acabar, s'oferí en nom propi, dels seus companys de directiva i de tot el F.C. Barcelona, d'una manera incondicional, a l'obra, per tots conceptes magnífica, de l'Orfeó Català.

El Sr. Fèlix Millet i Maristany li contestà recordant que no és pas la primera vegada que el C.F. Barcelona homenatja l'Orfeó Català. Recorda el de l'any 1925, una fotografia del qual ha estat publicada aquests dies, on podem veure el Mestre Lluís Millet, fundador de l'Orfeó Català, al costat de Hans Gamper, fundador del F.C. Barcelona, també l'il·lustre president de l'Orfeó, Sr. Joaquim Cabot i Rovira, que fou qui bastí aquest Palau.

Explicà que el Mestre Gorostidi, director de l'Orfeó Donostiarra, que es trobava aquells dies a Barcelona amb el seu Orfeó, li deia que no podia comprendre que un club de futbol homenatgés un orfeó. I digué el Sr. Millet que això és possible degut a aquest sentimentalisme que portem tan arrapat tots els catalans, i que fa que dues coses tan oposades com són els cants i el futbol puguin agermanar-se i comprendre's per festejar alguna de les seves efemèrides més importants, perquè, en definitiva, el que festegen és aquest barcelonisme, que en ambdues institucions predomina entre els seus incondicionals. I això fa que com deia el Sr. Julià de Campmany, ell, militant dintre d'aquest ambient deportiu, és nebot de l'arquitecte que bastí aquest Palau, i jo, president d'aquesta Entitat, tinc un fill que en uns moments donats va formar part del primer equip del F.C. Barcelona.

El Sr. Fèlix Millet acabà agraint aquest homenatge del F.C. Barcelona i els desitjà brillantíssims èxits en totes les seves actuacions, puix que no hem d'oblidar que vosaltres jugant a pilota, i nosaltres cantant cançons, quan actuem, sigui a casa nostra o fora d'ella, portem el nom de la nostra estimada ciutat de Barcelona.

Els dos parlaments foren acollits amb una forta ovació i tot seguit s'obsequià els assistents amb un petit refrigeri.

La secció de senyoretes del nostre Orfeó, que aquella nit tenia assaig, els oferí, en acabar, una interpretació de la "Cançó de la Moreneta", del Mestre Nicolau, la qual fou rebuda amb vivíssimes mostres de simpatia.

~~~~~

Tal com estava previst, el diumenge, dia primer de març, es celebrà al nou estadi del F.C. Barcelona, davant d'una nodrida concurrència, el partit internacional entre l'esmentat Club i el Nîmes Olympique, de França. L'afició futbolística quedà molt satisfeta del desenrotllament del partit; des del primer moment fou ben palesa la superioritat del nostre equip, que obtingué una brillant victòria de cinc gols sobre zero.

Durant el descans, orfeonistes i Mestres, acompanyats de la Senyera, es dirigiren al terreny de joc, on reberen l'homenatge dels Orfeons, Esbarts dansaires i Colles sardanistes de Catalunya. Després d'unes danses populars, que foren acollides amb molt d'entusiasme tant pel que representaven com pel bell espectacle de conjunt que oferien, l'Orfeó Català interpretà: "L'herou Riera" i "La sardana de les monges", de Morera, la qual fou bisada a precs del públic. Tot seguit, el Sr. Miró Sans, president del Club, ofrenà a la nostra Senyera una magnífica llaçada amb els colors de l'equip. Enmig de la vibrant adhesió del públic, els presidents d'ambdues Entitats es confongueren en una abraçada, que expressava tots els nostres sentiments més íntims.

Assistiren a la festa les senyeres del següents Orfeons: Eco de Catalunya, Orfeó Barcelonès, Orfeó de Sans, Orfeó Gracienc, Orfeó Vigatà, Orfeó Manresa, Orfeó Reusenc, Orfeó Cants de Pàtria, Orfeó Lleidatà, Orfeó Atlàntida, Orfeó Pàtria, de Molins de Rei, Orfeó Nova Tarrega, Orfeó Seràfic, d'Arenys de Mar, Orfeó Mestre Nicolau, Orfeó de Sant Cugat, Orfeó Misericòrdia, de Canet de Mar, Orfeó Laudate, Orfeó El Delme, de Sant Vicenç de Montalt, Orfeó Virolai, Orfeó Gorgonçana, d'Esparreguera, Orfeó Santa Fe, Escola Orfeònica del Centre Catòlic de Sans, Orfeó Social Metropolità, Orfeó Ràdio Barcelona i Orfeó Canigó.

Esbarts: Albada, de Tarrega, Amics de la dansa, Ballets de Catalunya, Barcelonista, Català de Dansaires, Esbart de l'Agrupació Cultural Folklòrica de Barcelona, Esbart de l'Agrupació Folklòrica Aureli Capmany, de l'Orfeó Atlàntida, de l'Orfeó Canigó, de l'Orfeó Gracienc, de l'Orfeó de Sans, del Foment de la Sardana de Cornellà, Gaudi, Grup Folklòric d'Horta, Ilerda, Lluís Millet, Mare Nostrum, Sant Isidre, Sant Jordi, Sant Martí, Montseny, Montserrat, Sta. Eulàlia, Sta. Madrona, Sarrià, Verdaguer i Sanllehi.

Colles sardanistes: Vallvitrària, Vallvidrera, Nostre Ensenya, Eura, Atzar, Cel català, Roserar, Barcelona, Dansaires "Pau i Justícia" Hidalguia Catalana, Rosada, Rosa Roja, Enric Morera, Germanor Barcelonina, Lliris Blaus, Ginesta, Rosa Blanca, Ametller, Iris, Alba, Tramuntana, Canigó, Lleialtat, Mont-Taber, Juny, Cors Catalans, Pomell de Joventut, Infantil.

Actuà com a director de dansa Josep Fort Delriu, director musical Lluís Moreno Pallí, i ostentà la direcció general, Josep Gilbert Genís.

Es reberen adhesions de la Choral Núria de la Unió Excursionista de Catalunya, de l'Orfeó Ulldeconenc, de l'Orfeó Badaloní, de l'Orfeó de Sabadell, del Chor Parroquial de Sta. Maria d'Igualada, i de l'Orfeó "El Campanar", de Llançà.

No cal dir com agrïm sincerament la col.laboració de tots, que donà tanta esplendorositat a l'acte.

Ens cal fer remarcar que els cabals recollits, anaven destinats a engrossir la subscripció oberta pro-monument al Mestre Millet, en projecte d'erigir al camí dels Degotalls, de Montserrat.

Felicitem ara, de tot cor, el Club de F. Barcelona, i li agrïm haver-nos dedicat aquest acte d'homenatge tan ple d'afecte i simpatia.

XIV SESSIÓ CULTURAL. El diumenge, dia primer de març, tingué lloc a la Sala Lluís Millet, la XIV Sessió Cultural, que anà a càrrec d'Eduard Admetlla, plusmarquista mundial d'immersió submarina, el qual ens parlà de "L'atracció de la profunditat".

Jordi Salvat inicià l'acte amb unes paraules de presentació. Tot seguit, Eduard Admetlla començà la seva dissertació dient-nos com li era de plaent col.laborar en les nostres Sessions, precisament en aquest any del cinquantenari del nostre Palau, al qual ell es suma de cor, i es sent molt honorat de poder contribuir a les seves festes commemoratives amb una gota d'aigua i un gra de sorra. Gota d'aigua - afegeix - que naturalment serà salada, i el gra de sorra recollit en les profunditats del nostre mar Mediterrani.

Seguidament continuà la seva dissertació. Amb paraula fàcil i entenedora, i amb pinzellades d'una certa ironia i humorisme ens pintà totes les facetes, interessantíssimes, del deport de la immersió submarina. La seva veu pren un to més seriós i fins a cert punt dramàtic, quan ens explica amb gran profusió de detalls la seva proesa de baixar fins a cent metres de profunditat, en aigües de Cartagena, cosa que li atorgà el rècord mundial d'immersió submarina que encara ostenta.

Després passà una sèrie de magnífiques diapositives en color, que ens mostraren les bel·leses que atresora el fons del nostre Mediterrani. Fotografies esplèndides, que acrediten Eduard Admetlla com un expertíssim fotògraf submarí.

Una llarga ovació premià la documentadíssima conferència del gran deportista, que demostrà al mateix temps, com havia plagut al nombros públic que emplenava totalment la Sala Lluís Millet.

Felicitem ben cordialment Eduard Admetlla i li agraïm també la seva desinteressada col·laboració a les nostres Sessions Culturals.

VISITA DE L'ORFEÓ DONOSTIARRA. Amb motiu de prendre part en les audicions de "El Messias", de Haendel, els dies 25 i 26 del passat febrer, aquesta agrupació coral, expressament invitada, realitzà una visita oficial al nostre estatge, el diumenge dia 22 de febrer.

Reunits tots els cantaires de l'Orfeó Català i bon nombre de socis i amics a la sala de concerts, feren la seva entrada a l'hemicicle l'Orfeó Donostiarra, el seu director, Mestre Gorostidi, tots acompanyats del nostre President i els nostres Mestres. Els assistents els dedicaren una llarga ovació.

El nostre President, Sr. Fèlix Millet i Maristany pronuncià unes breus paraules de benvinguda. Digué que aquell era un acte de germanor, perquè ambdós orfeons senten i actuen sota un mateix ideal: el culte a la cançó. Recordà altres visites de l'Orfeó Donostiarra a Barcelona, i digué que sempre l'Orfeó Català se n'ha sentit joïós i se n'ha alegrat. Espera i està segur que aquesta vegada, com les altres, obtindran grans èxits, però voldria, els diu, que el millor record de la seva estada a la nostra ciutat fos aquest acte íntim i de germanor amb l'Orfeó Català. Recordà, encara, que, uns anys enrera, amb motiu d'un Congrés Internacional d'asseguradors, que ell presidia, obtingué la col·laboració de l'Orfeó Donostiarra amb un concert dedicat als congressistes, i l'emoció que experimentà en sentir les notes alegres de la nostra "Sardana de les monges".

Finalitzà el seu breu parlament dient en català els clàssics mots de salutació: "Benvinguts siau a Barcelona".

El Mestre Gorostidi, pronuncià unes paraules dient que aquesta és la setena vegada que l'Orfeó Donostiarra ve a la nostra ciutat. Recorda que l'any 1910, essent ell un simple cantaire, vingué per primera vegada a Barcelona l'Orfeó Donostiarra dirigit pel seu fundador, Mestre Esnaola. Venien plens d'entusiasme i gairebé disposats a conquerir el món, amb un programa curullat de cançons populars basques. Obtingueren un èxit molt falaguer, però en una recepció, semblant a la d'avui, amb què els obsequià l'Orfeó Català, aquest, -diu-, ens donà una gran lliçó, en oferir-nos un enfilall de cançons populars catalanes, harmonitzades per a chor mixte i també l'insuperable "Credo" de la Missa del Papa Marcel, de Palestrina.

Llicó que fou molt ben apresada pel Mestre Esnaola i continuada fins els moments actuals, i així d'aquesta manera l'Orfeó Donostiarra, ampliant el seu chor a veus mixtes i sense deixar mai les cançons de la terra, ha pogut interpretar les obres dels grans mestres de la música.

Agraeix les atencions que ha tingut per a ells l'Orfeó Català, i diu que veritablement aquest acte íntim serà el millor record d'aquesta estada a la nostra ciutat.

Finalitzà el seu parlament pronunciant en basc una frase de regreiciament.

Tot seguit, l'Orfeó Donostiarra, sota la seva direcció, interpretà una molt bella cançó popular basca, que fou llargament ovacionada.

Pugen a l'hemicicle els cantaires de l'Orfeó Català, i a honor dels cantaires bascos, canten, sota la direcció de Lluís Mª Millet, "La sardana de les monges", de Morera; "El tunc que tan tunc", de Pérez Moya; "L'Hereu Riera", de Cume-llas Ribó; "El Noi de la Mare", de Nicolau, finalitzant amb el "Oh magnum Mysterium" de Victòria. Totes elles foren calorosament aplaudides.

Acabà l'acte amb un petit refrigeri, durant el qual els nostres cantaires feren els honors als seus companys bascos, i les converses i comentaris s'allargaren una bella estona.

UNA EXPOSICIÓ.- El fidel amic de l'Orfeó Català i col.laborador de JOVENÍVOLA, Isidre Magrinyà, exposà durant l'acte del sopar de germanor, del dia 18 del passat mes de març, una col.lecció de programes representatius dels cinquanta anys del Palau de la Música Catalana. Tots ells autografiats.

Una vitrina estava dedicada a l'Orfeó Català. En ella figuraven els programes més significatius de la llarga actuació de l'Orfeó Català. El primer programa de l'Orfeó a la sala de concerts, el menú del primer àpat celebrat en la mateixa sala. Fotografies dels Mestres Lluís Millet, Francesc Pujol, Lluís Mª Millet. Acompanyaven els programes diverses frases: El President del Palau en 1908 digué: "...amics, companys, respirem: Gràcies a Déu, ja tenim casa..." --El President de l'Aniversari del 1958, ha dit: "... que en el fill tots hi hem trobat el Pare..."

Una altra vitrina estava dedicada a l'Orquestra Pau Casals i a l'Orquestra Municipal. Cridava fortament l'atenció una nota autògrafa de Pau Casals, per al programa del recital de violoncel del dia 1 de maig del 1930, amb la corda que se li trencà aquell dia, certificada per ell mateix. També hi figurava el programa inaugural de l'Orquestra Pau Casals.

Una tercera vitrina estava dedicada a l'Associació de Música de Càmera i a l'Associació de Cultura Musical.

La darrera vitrina estava ocupada per diversos programes. Hi figuraven el de l'estrena de "La barretina", de Lambert. Partitura de Candi Candi amb la firma autògrafa de Verdaguer. L'autògraf original de "Teresa", acompanyant el programa de la seva estrena. El programa del primer concert públic de Victòria dels Angels, etc.

Foren unes vitrines visitadíssimes que merescueren els elogis de tots els assistents, i a les moltes felicitacions que rebé el Sr. Isidre Magrinyà, hi afegim nosaltres la nostra

SECCIÓ FILOLÒGICA

Dels verbs

En lliçons anteriors ens hem referit a les diverses formes verbals defectuoses, viciades o errònies, i com que aquestes faltes també cal corregir-les, a continuació posem la conjugació completa del verb SABER, un dels que tenen un ús més freqüent.

Infinitiu: saber   (dolent: sapiguer
Gerundi: sabent   ("   sapiguent
Participi Passat:sabut, sabuda("   sapigut, sapiguda.

INDICATIU

Present: sé, saps, sap; sabem, sabeu, saben.
Pret. Imperfet.   sabia, sabies, sabia; sabíem, sabíeu, sabien.
Pret. Perfet: sabí, saberes, sabé; sabérem, sabéreu, saberen.
En aquest Pretèrit Perfet, són dolentes les formes amb p i g:
sapigueres, sapigué; sapiguérem, sapiguéreu, sapigueren.
Futur: sabré, sabràs, sabrà; sabrem, sabreu, sabran.
Condicional: sabria, sabries, sabria; sabríem, sabríeu, sabrien.
Imperatiu: sàpigues tu, sàpiga ell.
                  sapiguem nosaltres, sapigueu vosaltres, sàpiguen ells.

SUBJUNTIU

Present: sàpiga, sàpigues, sàpiga;
                  sapiguem, sapigueu, sàpiguen.
Pret. Imperfet: sabés, sabessis, sabés;
                      sabéssim, sabéssiu, sabessin.
En aquest Pretèrit Imperfet, són dolentes les formes amb p i g:
sapigués, sapiguessis, sapigués; sapiguéssim, sapiguéssiu,
sapiguessin.

En resum, on cal posar compte és en l'Infinitiu, Gerundi i Participi; en el Pretèrit Perfet d'Indicatiu i en el Pretèrit Imperfet del Subjuntiu.

NOTICIARI

Donem la més cordial enhorabona al Mestre Josep Jordi Llongueres pel naixement del seu 5è fill, noia aquesta vegada, que en la pila baptismal rebé el nom de Cecília. Jovenívola, en nom de tots els cantaires, s'associa al goig de tan joios esdeveniment.

~~~~~

El dia 12 d'aquest mes, a l'Església de Sant Josep Oriol, contragué matrimoni amb el Sr. Antoni Sánchez la nostra estimada companya de sopranos II, Maria Verdaguer. Felicitem amb viva complaença els novells esposos, desitjant-los ara i sempre la més completa benaurança.

~~~~~

També tenim el goig de felicitar la cantaire Concepció Marlés per haver vist beneïda la seva llar amb el naixement del seu primer fillet. Rebi, doncs, la gentil cantaire la nostra més gran satisfacció amb motiu de tan grata nova.

~~~~~

